

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність А2 Дошкільна освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи наукових досліджень
Викладач (і)	Лисенко Неллі Василівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0661735544
E-mail викладача	nelly.lysenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	За графіком
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні концепції філософської методології науки, особливостей організації, проведення та презентації наукового дослідження. В процесі вивчення дисципліни студенти покликані вивчити основні теоретичні поняття та підходи до проведення наукових досліджень, для чого в контексті дисципліни передбачається вивчення основних концепцій філософської методології науки, з'ясування сутності науки як такої та ролі особистості науковця в процесі формування наукової школи, ознайомити з системою загальнолюдських цінностей, сформулювати світогляд як складову побудови наукового знання. Окрім цього, студентів спрямовано на вивчення основних понять і категорій наукової методології, опанування методами наукових досліджень та ознайомлення з особливостями організації і структури наукового дослідження.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є опанування знаннями та вміннями застосовувати закономірності наукового пізнання, логічні закони та форми, рівні методології, принципи і методи наукового пошуку, а також оформлення та презентації на захисті результатів проведеного наукового дослідження.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є: оволодіння знаннями про сутність і види науково-дослідних робіт, вимогами до наукових публікацій, законами і категоріями науки, логічними формами наукового мислення, методологічними рівнями, принципами й методами наукового пошуку, напрацювання навичок з їхнього використання, застосування методологічних принципів і методів наукового дослідження, його організації та здійснення, оформлення й оприлюднення результатів наукових досліджень різного рівня (в.т.ч. курсової роботи).</p> <p>У процесі викладання навчальної дисципліни використано метод кейсів (метод конкретних практичних ситуацій), методи роботи студентів у малих групах - "Акваріум", "Дерево рішень", "Займи позицію" та ін.; метод проектування і метод створення проблемних ситуацій, метод оцінювання навчальних дій всіх учасників освітнього процесу, а також метод дискусій із запрошеними фахівцями, утім, метод групових тренінгів.</p>	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

- КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові компетентності) (за стандартом вищої освіти України):

- КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
- КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

- ПРН-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
- ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

- ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).
- ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).
- ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (підприємницька компетентність).

Професійні компетентності (за професійним стандартом):

В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

В1 Психо-емоційна

- В1.1. Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії.

Г. Професійний розвиток та самовдосконалення

Г1.Здатність до навчання впродовж життя

- Г1.2 Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

Г2 Інформаційно-комунікаційна

- Г.2.1. Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі.

- Г2.2 Здатність ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) та електронні освітні ресурси в професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12/4	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18/6	
самостійна робота		60/80	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	A2 Дошкільна освіта	1	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Наука - продуктивна сила розвитку суспільства	2	2	10/12
Тема 2. Наука і суб'єкти дослідної діяльності.	2	2	10/12
Тема 3. Формальна і неформальна логіка.	2	4	10/12
Тема 4. Форми організації освітнього процесу у ЗВО.	2	4/2	10/16
Тема 5. Методологія та методи наукового дослідження	2/2	2/2	10/16
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2/2	4/2	10/12
	ЗАГ.:	12/4	18/6
			60/80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання здійснюється за шкалою ECTS з урахуванням Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (https://surl.li/sehlg1).</p> <p>Вид контролю: екзамен</p> <p>Підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях 40б., с/р - 10б.) – макс. 50 балів.</p> <p>Екзаменаційне тестування – макс. 50 балів.</p> <p>Разом – 100 б.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, оцінюються додатково. Вони повинні виконуватися здобувачами самостійно й перевіряються під час практичного заняття.</p> <p>Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua</p>		
Семінарські заняття	<p>Практичні заняття проводиться з метою закріплення теоретичних знань та формування у</p>		

	студентів умінь і навичок з курсу відповідно до сформульованих завдань шляхом усного опитування, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі види робіт враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки виставляються за відповіді на практичних заняттях, поточне тестування, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання. Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового екзаменаційного контролю – 25 з 50 поточних балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Оцінюється за 100 б. шкалою ECTS. Форма здачі – комбінована.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Проводяться в системі дистанційного навчання університету <https://d-learn.pnu.edu.ua>. Оцінюються за 100-бальною шкалою.

Академічна доброчесність: Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Карпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою: <https://surl.li/ysmhoa>

Відвідування занять: Обов'язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати програмові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Неформальна освіта: Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному

університеті імені Василя Стефаника (<https://surl.lu/fkxdkf>) зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках НД освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2016. 260 с.
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посібник. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
3. Дейниченко Г.В., Постнов Г.М. Методологія і організація наукових досліджень :навчальний посібник. Харків: Вид-во ХДУХТ, 2014. 115 с.
4. Ковшун Н.Е., Ляхович О.О. Основи наукових досліджень : конспект лекцій. Рівне : НУВГП, 2019. 90 с.
5. Лаппо В.В. Основи педагогічних досліджень : навчально методичний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с.
6. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Незамай М.І. Організація та методичний супровід науково-дослідної діяльності студентів : методичний посібник на допомогу вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Івано-Франківськ, 2023. 125 с.
7. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Незамай М.І. Наукові основи процесу формування педагогічного професіоналізму у контексті сучасної парадигми фахової підготовки майбутніх вихователів ЗДО. Актуальні питання гуманітарних наук.Вип.74, том 2, 2024. С.284-288. DOI: <https://doi.org/10249192308-4863/74-2-45>
https://www.aphnjournal.in.ua/archive/74_2024/part_2/47.pdf
8. Лисенко Н.В., Лисенко О. М., Незамай М.І. Формування дослідницьких умінь майбутніх вихователів ЗДО у процесі виконання навчальних завдань. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки,№1 (360), 2024.С.167-173.
<http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/article/view/992>
9. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Незамай М.І. Організація науково - дослідної діяльності студентів у контексті вивчення фахових дисциплін: структурно - змістовий аналіз. Інноваційна педагогіка. Вип.69.Том 1.2024. С.224-228. DOI: <http://innovpedagogy.od.ua/archives/2024/69/part1/45.pdf>
- 10.Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
- 11.Мельниченко О.А. Методологія організації наукових досліджень : конспектлекцій. Харків : ФО-П Леонов Д.С., 2016. 27 с.
- 12.Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. 2-е вид., змін. та доп. Вінниця : ВНТУ, 2015. 317 с.
- 13.Тулайдан В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник.

Ужгород, 2017. 105 с.
14. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Рівне : Вид-во НУВГП, 2016. 151 с.

Викладач:

доктор пед. наук,
професор кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

Неллі ЛИСЕНКО